

KIS-413 – Gl. destin-

(GE – 11 01 92)

En orin ar Gl. **destiner** hag e zevedadù emañ al. La. *dest*“(na#re ”1° stagañ, sonnañ, lenañ, kensonnañ, anlenañ; 2° debarzh, derannañ, enstaelañ, amkanañ; 3° divizout, diferañ; 4° divizout piaouañ, dibab da brenañ; 5° kas, ennegañ”. Deverad eo La. *dest*“(na#re da La. *sta#re* ”bezañ war sav, chom a-sav”).

I. – DESTINEE, DESTIN

An termenù-mañ, arveret ken abred hag an 12t kantved, o deus sammet ster al La. *fa#tum*. Kevatal dezho eo Br. **tonkadur**, **tonkad** hag ivez **feud** (eus La. *fa#tum*) a oa e ster krBr. "infortune, malheur" (diwar reveziadennoù B. hepken evit gwir), endra voe dispaket gant Kb. *ffawd* diseurtoc'h kemeradurioù : "fate, destiny, fortune, chance, hap, luck; good luck, success, prosperity, blessing, happiness"; korvoet 'm eus ar ger o sevel an termen **neuroz feudiñ** (Al. *Schicksalsneurose*, Gl. *névrose de destinée*, Sz. *fate neurosis*, GBLF. ¶ 805).

II. – DESTINER

Lod eus sterioù an diaraoger La. a adkaver gant ar verb Gl. :

II 1. – DESTINER qqc. A qqu.

Divizout ma vo udb. evit ub. Br. **debarzh**, **deverkañ**, **erduañ** (sl. La-08, KIS-346, pp. 346 hh.). Sk. :

Br. “ **Debarzh** ur c'hopradenn d'ar gounezer.”

Br. “ **Deverkañ** ur gefridi d'un amaezhiad.”

Br. “ **Erduañ** ur c'houzavadenn da arveriaded ar gourhentoù ” (ha : “Gouzavadenn en **erdu** arveriaded ar gourhentoù”).

II 2. – DESTINER QQC. A UN USAGE

Aozañ, merkañ udb. evit un arver. Br. **amkanañ, kefridiañ**. Sk. :

Br. “ Un ardivink **amkanet** da (pe : e **amkan**) enderc'hel ur bec'hiad tredan.”

Br. “Ardivink a zo **kefridiet** da (pe : e **gefridi** d-) zelenañ an dioksidenn garbon.”

II 3. – DESTINER qqu. A UN ROLE

Debarzh evit ub. Br. **diouvennañ**, termen a ginnigan ouzh e luniañ diwar **gouvennañ**. Sk. :

Br. “ E dad en **diouvenne** d'ar gelenneriezh.”

II 4. – SE DESTINER A UNE CARRIERE

Bezañ gant ar mennoz ober ur remzad. Br. **prientiñ, ergediñ** (mont da, ober remzad). Sk. :

Br. ” **Prientiñ** mont da veleg.”

Br. “**Ergediñ** ober remzad el lu.”

II 5. – ETRE DESTINE A (gant kennotadur keal an DESTINEE)

Bezañ merket da ub. gant e blanedenn ober, bezañ, gouzañv udb. Br. **bezañ tonket da, bezañ lakaet da ub**. Sk. :

Br. “ **Tonket** e vez mab-den da vervel.”

Br. “ **Tonket** oa din mont keit all.”

Br. “ **Lakaet** oa dezhañ mervel evel-se.”

III. – DESTINATION

Forc'hadoù zo etre kemeradurioù ar verb **destiner** hag ar pennanv **destination**.

III 1. – LA DESTINATION DE qqc.

Ar gwazad ez eo graet udb. evitañ. Br. **talvezadur** (sl. *Emsav* 7, 1967, p. 185), **arver, amkan, amkanded, kefridi**. Sk. :

Br. : “Al lojañ eo **talvezadur** un ti.”

Br. “**Amkan** ar c'himigurañ eo distruj ar c'helligoù kankrek.”

Br. “Arzaelet e vez **amkanded** an homeopatiezh.”

III 2. – LA DESTINATION DE qqu. (er ster divezel)

Davedenn ub. Br. **finvez, galvedigezh, tonkad, kefridi**. Sk. :

Br. “ **Finvez** mab-den eo ar vuhez peurbad.”

Br. “ **Galvedigezh** ar vaouez n'eo ket hepken bezañ mamm.”

III 3. – LA DESTINATION D'UN ENVOI

Al lec'h ma kaser udb. Teusk e chom ar geriadur brezhonek en dachenn. Dre se e kinnigan ebarzhiñ amañ an termen **enneg** g. (< hBr. (*petr*)*endec*) "lec'hiad un elfenn en un egor, un teskad" ; lec'hiet emañ, da skouer, **ennegoù** ar Post en trevegor. **Ennegañ** a ve enta "savelañ un enneg, merkañ un enneg, kas d'un enneg". Sl. GEAK. passim. Sk. :

Br. “ **Ennegañ** ul lizher d'un den en e chomlec'h pe er manbost.”

D'ar Gl. *destination* er c'hemeradur-mañ e ve enta ar c'hevatal Br. **ennegad** g. "war un dro : an ober kas d'ul lec'h hag al lec'hiad ma kaser war-du ennañ". Sl. ivez GSTL. ¶¶ 79 hh.

III 4. – LA DESTINATION D'UN MOYEN DE TRANSPORT

Al lec'h ma'z a un araez dezougen (karbed, tren, lestr, h.a.). An termenoù Kb. *pen y daith* "dibenn ar veaj, termen an treizh", *cyrchvan* "kerc'hvan, lec'h kerc'het" ne hañvalont ket bezañ e tro da bourchas skouerioù d'ar brezhoneg. Un treug all a ginnigfen d'ar gerluniañ. Kemeromp degouezh ur vag **o tont eus** Brest hag **o vont da** London ; he aroueziañ a c'haller evel **en arzont a** Vrest hag **en arvont da** London ; ha kemer Br. **arzoned** evel kevatal d'ar Gl. *provenance*, Br. **arvoned** evel kevatal da Gl. *destination*. Diouzh ret e teverfed : Br. **arzonedat**, **arvonedat** aa. "oc'h arzont, oc'h arvont", Br. **arzonedad**, **arvonedad** g.-ed "an hini a zo oc'h arzont, oc'h arvont" ; ivez Br. **arzonedad**, **arvonedad** g.-où "an ober arzont, arvont" ha, gant un lamm ster amprestet diouzh ar Gl. ha kempleg da steradurezh ar Br. ivez : "al lec'hiad penn an arzont, an arvont."

IV. – DESTINATAIRE

An hini a intenter evel degemerer ur c'hasad, ur c'hemennad, un talad. E valleege ne gaver nemet an termen Br. **degemerer**, hekleve d'ar Sz. *receiver*, *recipient*, d'an Al. *Empfänger*. Merkomp evelkent ur c'hemm : an **D** ne vez ket dre ret **degemerer**, reishoc'h lavarout e vez **mennet da zegemerer** gant ar c'haser. A-du-rall e ra ar saozneg hag an alamaneg gant termenoù all dikoc'h : Sz. *addressee (of letter)*, *consignee (of goods)*, *payee (of money order)* ; Al. *Adressat*. Gwelomp enta, unan hag unan, an degouezhioù :

IV 1. – LE DESTINATAIRE D'UNE LETTRE, D'UN ENVOI

Ar c'heveneboù-mañ a gaver : Gl. *expéditeur ~ destinataire*, Sz. *sender ~ addressee*, Al. *Adressant, Absender ~ Adressat*. E valleeg e raed gant Br. **kaser ~ degemerer** ; e yezh ar bloavezhioù seikont e voe graet gant **kaser ~ kasadour** (dre gorvoiñ ar spisadurioù graet e 1968 hag embannet e KIS-009, La-03, 1969, pp. 64 hh.). Kinnig a rafen ouzhpenn an daouad **enneger ~ ennegadour**.

IV 2. – LE DESTINATAIRE D'UN PAIEMENT, LE BENEFICIAIRE

Ar c'heveneboù-mañ a gaver : Gl. *payeur ~ bénéficiaire*, Sz. *payer, payor ~ payee*, Al. *Zahler ~ Zahlungsempfänger*. Abaoe 1968 ez arverer : Br. **taler, talour ~ taladour**.(sl. *Emsav* 15, p. 95).

IV 3. – LE DESTINATAIRE D'UNE CONSIGNATION

Kemeradurioù disheñvel zo d'an termen-mañ hervez an dachenn eus ar gwir ma emlakaer. Un alberz eus ar c'hevenebadoù ne roin ken : Gl. *consignateur ~ consignataire*, Sz. *consignor ~ consignee*, Br. **fizier, fiziour ~ fiziadour**, o taveiñ al lenner da GEAK. evit ar sterioù all.

IV 4. – LE DESTINATAIRE D'UN SERVICE DE MESSAGERIES

Kinniget 'm eus reiñ da gevatal d'ar Gl. *messagerie* "gwazerezh treuzkas evit ar veajourion hag ar marc'hadourezhioù" ar Br. **anvonerezh** (sl. KIS-307, La-08, pp. 211 hh.). Heñvel dra e c'haller kevenebañ stael an anvon hag ar stael ma anvoner war-du ennañ dre ober gant ar c'hevenebad Br. **anvoner ~ anvonadour**

IV 5. – LE DESTINATAIRE D'UN MESSAGE

Termen arveret er Yezhoniezh hag er Stlenneg, oc'h aroueziñ an hini a gas ar **c'hemennad** (Gl. *message*) a-gevenep d'an hini ez eo kaset war-du ennañ. En ur ster ledan e reer e Br. gant ar c'hevenebad **kaser ~ paker**, kevatal ivez d'ar Gl. *émetteur ~ récepteur*.

Er C'hramadeg, e keveneber Gl. *destinateur, locuteur* ha *destinataire, allocataire*, Br. **kemennour ~ kemennadour** (sl. KIS-106, La-05, p. 91), **deheber ~ dehebadour** (sl. KIS-291, La-08, p. 171).

Va meno eo ne ve ket reiñver kaout un termen hollek o verkañ moned ul lizher, ur yalc'had, ur c'hemennad, beajourion, marc'hadourezhioù o kuitaat ur stael (den , gwazadur, lec'hiad) evit emgavout gant ur stael all. Soñjal a ran en ur verb Br. **dehaez** (< *de+haez*, kv. Kb. *dyhaedd* "to reach, attain") "tizhout, degouezhout gant", bet

arveret c'hoazh e geriaoueg al luc'h dre e zevedad **dehaezet** (Gl. *rayon incident*), sl. KIS-357, La-09, p. 67.

Ar stael a zegouezh gantañ ar monedad (an ober mont hag ar pezh a zo o vont) a lavaror ez eo bet **dehaezet** gantañ. Koulskoude, da verkañ ar c'hemm meneget uheloc'h etre *degemerer* hag *intentet da zegemerer*, e kinnigan ober gant **dehaezadour** "an hini a venner da zehaez, emañ an dehaezad erduet dezhañ". Ken hollek all e ve ster **dehaezer** pa arouezfe ken "kaser al lizher, h.a.", ken "ar beajour o tehentiñ", ken "al lestr, h.a. o loc'hañ etrezek e bal". Diwar se e ve da gevatal d'ar Gl. *destination* ar Br. **dehaezadur**. Sl. GSTL. ¶¶ 1188 hh.